

1. Vertaal de dialectwoorden

- 1A Skaroll'n = andijvie
- 2A Kalj'n = dommerik
- 3B Gelarewerk = eetservies
- 4A Trot = appelmoes
- 5B Kesmes = Kerstmis
- 6B Anjures = tegenslag
- 7A Boille = hek
- 8B Flotjesbie = slap bier
- 9A Zwoltjn = zwaluw
- 10B Kullochter = moestuin

2. Welk dialectwoord hoort bij het plaatje?

- 1=B
- 2=D
- 3=E
- 4=C
- 5=F
- 6=A

3. Wat betekenen onderstaande woorden?

- 1. Palto = jas
- 2. Kosjvrà = kuisvrouw
- 3. Veurplek = salon
- 4. Freinen = remmen
- 5. Sosje = deken

4. Vul het kruiswoordraadsel in!

- 1 = iemand die houten wielen maakt: een kalier
- 2 = dakgoot: korniche
- 3 = emmer: iemer
- 4 = maandag: moindag
- 5 = jawel: tetoet
- 6 = morsen: dasjteren

5. Spreekwoorden

- 1. B (een goed tarwejaar)
- 2. A. Een witte kalklijn trekken van de woning van de minnaar naar het huis van de minnares
- 3. A. Dat is niet volgens de afspraak. Zo zijn we niet getrouwd.
- 4. A. Iemand een oorveeg geven
- 5. B. Ze hebben hem betrappt.
- 6. B. Ik heb honger.
- 7. B. Je kan iemand met ervaring niets wijsmaken.
- 8. A. Haast je dat je weg bent.
- 9. B. Hij heeft weer heel lang(dradig) gepraat.
- 10. B. Hij is onverstaanbaar als hij in een vreemde taal praat.

6. Spotnamen

1. A Galmaardenaars = Brabantse Patatten

Omdat alle mensen uit Galmaarden in de 18de en 19de eeuw rijkelijk aardappelen teelden omdat ze enorm arm waren.

2. B Tollembekenaars = Hanezoekers

De haan van de vroegere kerk werd naar beneden gehaald voor onderhoud, de volgende dag was de haan verdwenen, waarop het hele dorp meewerkte om de haan terug te vinden. Toen de koster op het naamfeest van Sint-Maarten naar goede gewoonte de kerkdeur opende, schrok hij zich een bult. De vermiste torenhaan stond voor hem. Van blijdschap reed men de torenhaan rond op een versierde kar. Feest alom, met spijs en drank.

3. C Herfelingen = Langoren

In de 18^e eeuw behoorde Herfelingen tot de heren van Edingen en Kester en woonden de grootgrondbezitters van Arenberg en rijke boeren in Herfelingen. Zij voelden zich heer en meester over de streek. Maar waar rijkdom is, is gewoonlijk ook armoede. En wat deden de arme inwoners van Herfelingen? Ze gingen stropen op de velden van de landbouwers. De boeren dienden klacht in bij de Hertog van Arenberg waarna hij een klopjacht op de stropers organiseerde. In de ogen van de stropers waren die klopjachten de schuld van de boeren en dus zouden ze hen eens een lesje leren. Ze besloten enkele nachten na elkaar veel stroppen te plaatsen waardoor de buit groot was. Ze deden de konijnen hun jasjes uit, sneden de lange oren eraf, bonden ze met trosjes bijeen en hingen ze aan de poorten van de boerderijen. De boeren konden hier niet mee lachen, maar de stropersgezinnen hadden in die periode wel veel eten. Dankzij het stropen ging de hongersnood stilaan voorbij en kregen de Herfelingenaren de bijnaam 'de langoren van Herfelingen'.

4. A Gooik = Hespendergers

Gooik stond bekend voor zijn handel in ham. Ze legden de hesp te drogen in zout en verkochten deze op de naburige markten te Lennik en Halle. De bijnaam 'Hespenderger' komt vermoedelijk van de Lennikenaars. Zij bekeken de Gooikenaars als een "gierig volkje" dat hun gedroogde, gezouten ham wilden doorverkopen.

5. B Vollezele = Hengstemannen

Vanuit de paardenfokkerij die in Vollezele druk werd bedreven.

6. C Aalstenaars = ajuinen

In Aalst was in de 19de eeuw een florerende uienteelt met naast een hopmarkt ook een uienmarkt.

7. B Ninove = Wettels

Het blok om de stadspoort mee af te sluiten was plots zoek. Een Ninovierter vond er niks beter op dan deze voorlopig te vervangen voor een wortel. Maar een loslopende ezel binnen de stadsmuur is die wortel gaan pikken en oppeuzelen wat de stadspoort een nacht opengezet heeft.

Inwoners uit deze gemeenten worden op het eerste zicht genoemd naar wat ze graag eten. Combineer.

- A. Beersel = 2. Kaas
- B. Dilbeek = 3. Konijn
- C. Brussel = 4. Kip
- D. Vilvoorde = 1. Paard

Beersel: kèèsboeren:

Ze produceren hier al sinds de 15de eeuw mandjeskaas en plattekaas.

Dilbeek: konijnenfretters:

Toen Keizer Karel onverwacht Dilbeek zou bezoeken, werd in 'De Gouden Kroon' snel alles in gereedheid gebracht. Te laat merkte de waard dat hij de maaltijd vergeten had. Op de spijskaart verscheen wel 'Varken aan

't spit' maar in werkelijkheid had de plaatselijke stroper zijn twaalf konijnenstroppen leeggehaald. De keizer genoot van de heerlijke schotel tot zijn hofmeester het bedrog ontdekte. De waard moest bekennen en vreesde al voor zijn leven, maar de keizer toonde genade. Hij gebod iedereen de waard en zijn dorpsgenoten voortaan Konijnenfretters te noemen.

Brussel (link met Gaasbeek vernoemen): kiekenfretters:

Als de overlevering berust op de historische werkelijkheid, dan vindt de spotnaam 'kiekenfretters' (kippenvreter) voor de bewoners van Brussel zijn oorsprong in een 14de-eeuws conflict tussen een gemeente en het centrale gezag, in casu de stad Brussel en Johanna, hertogin van Brabant en Limburg. Deze laatste wilde in 1388 een aantal dorpen die onder toezicht stonden van de Bruselse amman (= ambtman, elders 'baljuw', 'drost' of 'schout' geheten) in pand geven aan Sweder van Abcoude, heer van Gaasbeek. De Staten van Brabant verzetten zich echter tegen dat plan. Een van de felste tegenstanders van Johanna's voornemen, Everard t'Serclaes (geboren omstreeks 1320), Brussels schepen (= wethouder) en geridderde held uit de Brabantse Successieoorlog (1356-57), werd op 28 maart tussen Lennik en Brussel, waarnaar hij op weg was, overvallen door Willem van Kleef, bastaardzoon van Sweder, en de baljuw van Gaasbeek. Zwaar verminkt werd t'Serclaes overgebracht naar het huis De Sterre aan de Brusselse Grote Markt, de ambtswoning van de amman, waar hij drie dagen later aan zijn verwondingen bezweek. Daarop sloegen de Brusselaars het beleg voor het kasteel van Gaasbeek, dat ze vervolgens plunderden en in brand staken. Naar verluidt, bestond het proviand van de belegeraars goeddeels uit kippen. Dat feit zou de Brusselaars hun schimpnaam hebben bezorgd.

Vilvoorde: pjeirefretters:

Paardenbiefstuk staat op het menu van bijna elk restaurant.

Wat is de historische reden van hun spotnaam?

- A. Vaantjesboeren = 2. Ze zijn heel katholiek
- B. Windheren = 3. Ze zijn arrogant
- C. Arjaunen = 1. Ze kregen vaak dezelfde voornaam

Arjaunen:

Omdat in Pamel veel mensen 'Adriaan' heetten naar het klooster van Sint-Adriaan, kregen de inwoners van Pamel de bijnaam 'Arjaunen'

Vaantjesboeren:

Men moest te voet naar een ver of een dichterbij gelegen bedevaartsoord, naargelang de begane misdaad. Als bewijs van zijn boetedoening bracht de misdadiger een metalen speldje mee als bewijs van zijn aanwezigheid aldaar. De gewone bedevaarders wouden ook kost wat kost zo'n speldje bemachtigen als souvenir. Daar alles met de hand gemaakt werd was de vraag groter dan het aanbod en werd iets anders bedacht. Daarom schakelde men rond de tweede helft van de 15de eeuw over op de productie van vaantjes. Dit waren driehoekige stukjes stof. Een houtsnede diende als stempel om de vaantjes te bedrukken, en dit gaf een veel hogere productie en men kon de vraag bij te houden. Ook kon de bedrukking in de 18de eeuw aangepast worden aan een lokale toestand. Zo werd er in 1794 bij het bezoek van Frans II Oostenrijkse keizer vaantjes verkocht met zijn afbeelding naast Onze Lieve Vrouw.

Lennik:

„Windheren is eigenlijk de bijnaam van de mensen uit Sint-Kwintens-Lennik”, zo nuanceert streekgids Nicole Vanbelle het verhaal van Borremans. „Die naam kregen ze mee omdat in Sint-Kwintens-Lennik een grote markt is. Het grootste paard van België, Prins, pronkt er in het midden. Het gemeentehuis en de schepenbank bevinden zich ook in deze deelgemeente. Bovendien heeft de Sint-Kwintinuskerk een erg hoge toren. Al die zaken zouden de mensen uit dat dorp arrogant hebben gemaakt. Ze maken zogenaamd veel wind, wat wil zeggen dat ze graag stoefen .”